

Львівська національна музична академія імені М.В. Лисенка
Кафедра музичної фольклористики

"ПОГОДЖУЮ"

Гарант освітньо-професійної програми,
декан факультету музикознавства,
композиції, вокалу та диригування, доцент

Я. ОЛЕКСІВ

25 червня 2021 року

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи, професор

М. КУШНІР

25 червня 2021 року

"ПОГОДЖУЮ"

Декан факультету музикознавства,
композиції, вокалу та диригування, доцент

Я. ОЛЕКСІВ

25 червня 2021 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
„НАРОДНОІНСТРУМЕНТАЛЬНА ТРАДИЦІЯ”**

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	025 Музичне мистецтво
Освітньо-професійна програма	Музичне мистецтво
Профілізація	Всі факультети
Статус	Вибіркова компонента освітньої програми циклу дисциплін вільного вибору студента (ВК 2.22)
Загальний обсяг	2 кредити ЄКТС (60 годин)
Форма підсумкового контролю	Залік (3)
Термін викладання	3 семестр
Факультет	Музикознавства, композиції, вокалу та диригування
Форма навчання	денна

Робоча програма навчальної дисципліни „Народно-інструментальна традиція” з галузі знань 02 Культура і мистецтво зі спеціальності 025 Музичне мистецтво оновлена відповідно до освітньо-професійної програми «Музичне мистецтво» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженої Вченою Радою ЛНМА імені М. В. Лисенка «26» травня 2021 року (Протокол № 1)

Розробники:

Яремко Надія Онисимівна – доктор мистецтвознавства, професор кафедри музичної фольклористики

Федун Ірина Йосипівна – пошукувач кафедри музичної фольклористики

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри *Музичної фольклористики* «22» червня 2021 р., протокол № 6

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Підготовка високопрофесійних фахівців, які володіють навичками дослідницької, творчої та педагогічної діяльності у сфері музичного мистецтва.

Основне завдання курсу полягає у тому, щоб ознайомити студентів з основними жанрами народно-інструментальної музики, специфікою народно-інструментальних композицій.

2. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКИМИ ПОВИНЕН ОВОЛОДІТИ ЗДОБУВАЧ

2.1 Загальні компетентності (ЗК)	
ЗК 1	Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово
ЗК 2	Здатність розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК 3	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК 4	Здатність до розв'язання проблем.
ЗК 5	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 6	Здатність до міжособистісної взаємодії.
ЗК 7	Здатність до критики та самокритики.
ЗК 8	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 9	Здатність до шанобливого й дбайливого ставлення до історичної спадщини і культурних традицій.
ЗК 10	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК 11	Здатність володіти іноземною мовою.
ЗК 12	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
ЗК 13	Здатність працювати самостійно, виявляти ініціативу та лідерські якості.
ЗК 14	Здатність до використання інформаційних і комунікаційних технологій.
ЗК 15	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
ЗК 16	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
ЗК 17	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
2.2 Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	
СК 1	Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.
СК 12	Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.
3. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	
РН 13	Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.

4. РОЗПОДІЛ ДИСЦИПЛІНИ ЗА СЕМЕСТРАМИ, ГОДИНАМИ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

НАЗВА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	Розподіл за семестрами			Кількість кредитів ECTS	Кількість годин					Розподіл аудиторних годин за курсами і семестрами								
	Екзамени	Заліки	Атестаційні		Загальний обсяг	Аудиторних			Самостійна робота	I курс	II курс		III курс		IV курс			
						Всього	у тому числі:			Семестри								
							лекційні	індивідуальні		практичні	1	2	3	4	5	6	7	8
	Кількість тижнів в семестрі								15	15	15	15	15	15	15	15		
Народно-інструментальна традиція		3		2	60	30	30				2							

Розподіл годин та кредитів по курсах та семестрах

КУРС	СЕМЕСТРИ	Кількість кредитів ECTS	Кількість годин					Самостійна робота
			Загальний обсяг	Аудиторних				
				Всього	лекційні	індивідуальні	практичні	
II		2	60	30	30		30	
	3	2	60	30	30		30	
	4							

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

		Модуль 1. Жанри народноінструментальної музики	год
1	Тема 1.	Лірика, ліро-епіка, ліро-драма. Обрядова музика до співу (календарна, родинна).	2
2	Тема 2	Лірика, ліро-епіка, ліро-драма. Побутова музика до співу (пісні, приспівки).	2
3	Тема 3	Драма. Обрядова музика до танцю та ходи (календарна, родинна).	2
4	Тема 4	Побутові танці (питомі, напливові). Марші.	2

5	Тема 5	Епіка. Обрядова музика до слухання (календарна, родинна).	2
6	Тема 6	Епіка. Побутова музика праці (мисливців, пастухів, сторожів, торговців тощо).	2
7	Тема 7	Епіка. Побутова музика дозвілля (музичні ілюстрації оповідань, програмна музика).	2
		Модуль 2. Специфіка народноінструментальних композицій	
	Тема 1	Фактурні особливості. Сольні композиції. Функції інструментів в ансамблевих творах.	2
8	Тема 2	Форми інструментального багатоголосся.	2
9	Тема 3	Ладові особливості	2
10	Тема 4	Мелодика.	2
11	Тема 5	Орнаментика.	2
12	Тема 6	Ритміка, динаміка, темп.	2
	Тема 7	Форма.	2
13	Тема 8	Характерні виконавські прийоми.	2
		Всього	30

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Реферування монографій І. Мацієвського та М.Хая.	19
2.	Опис жанрової сітки інструментальної музики регіону студента.	18
	Поточний контроль	2
3.	Аналіз народноінструментальних творів у транскрипції М.Хая, І.Мацієвського, А.Гуменюка	18
	Підсумковий контроль (залік)	3
	Разом годин	60

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Оцінка роботи студента складається із сумарного результату оцінювання різних видів навчальної роботи протягом певного часу. До видів навчальної роботи відносяться форми активної та пасивної діяльності студента. Відповідно, розроблена ієрархічна система, в якій пасивні форми оцінюються на порядок нижче аніж активні. До пасивних форми включають відвідування лекцій та ведення конспекту, конспектування обов'язкової літератури,

виконання самостійної роботи, відвідування фольклорних мистецьких і наукових заходів тощо. Активні форми роботи вимагають виявлення студентом власних здібностей, вмінь, ініціативи, логічного та креативного мислення і т.д. Це виступи на семінарських заняттях, підготовка та захист наукових рефератів, виступи на конференціях і т.д.

При розробці шкали оцінювання видів навчальної діяльності враховано всі види аудиторної та поза аудиторної роботи, що відповідає загальним положенням вищих навчальних закладів, а також враховано специфіку роботи кафедри музичного фольклору. Таким чином до основних нормативних форм роботи додається виконання молоддю науково-пошукових досліджень, а саме: опрацювання спеціалізованої літератури, підготування рефератів та виступи з доповідями на студентських конференціях.

Шкала оцінювання видів навчальної діяльності

Вид навчальної роботи		
	Оціночні бали (за об'єм роботи)	Всього
3 семестр		100
<i>поточний контроль</i>		50
Відвідування лекцій і ведення конспекту		7,5
Конспектування обов'язкової літератури		7,5
Конспектування додаткової літератури		5
Написання тестів	20 x 2	20
Підготовка наукового реферату і його захист	10 x 1	10
<i>підсумковий контроль (залік)</i>		50
Наявність конспекту усіх лекцій, обов'язкової та додаткової літератури	20 x 1	20
Відповідь на три запитання з матеріалу курсу	10 x 3	30

Сумарна шкала оцінювання здобувача з навчальної дисципліни

СУМА БАЛІВ ЗА ВСІ ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Шкала оцінювання здобувача з семестрового екзамену та поточного контролю

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку (диференційованого) та екзамену
45-50	A	відмінно
41-44	B	добре
37-40	C	
32-36	D	задовільно
30-31	E	
18-29	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-17	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. Пояснювально-ілюстративний.
2. Репродуктивний.
3. Метод проблемного викладення.
4. Частково-пошуковий, або евристичний.
5. Дослідницький

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

11. Методи контролю

1. **Попередній контроль** спрямований на виявлення знань, умінь і навичок студентів з творів, які будуть вивчатися.
2. **Поточний контроль** здійснюється під час практичних занять з метою перевірки засвоєння попереднього матеріалу і виявлення проблем опанування тими чи іншими навичками.
3. **Тематичний контроль** здійснюється періодично, після вивчення нової теми чи нового розділу і має на меті систематизацію знань та умінь студентів.
4. **Підсумковий контроль** проводиться в кінці семестру.

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні.

1. Квітка К. Професіональні співці й музиканти на Україні: Програма для досліду їх діяльності й побуту / Климент Кітка. – К., 1924.
2. Мацієвський І. Ігри й співголосся. Контонація: Музикологічні розвідки / Ігор Мацієвський. – Тернопіль, 2002.

3. Мациевский И. Народная инструментальная музыка как феномен культуры / Игорь Мациевский. – Алматы, 2007.
4. Хай М. Музично-інструментальна культура українців (фолкльорна традиція) / Михайло Хай. – Київ – Дрогобич, 2007.
5. Хай М. Українська інструментальна музика усної традиції / Михайло Хай. – К. – Дрогобич, 2011.
6. Хорнбостель Э. М. фон. Систематика музыкальных инструментов / Эрих М. фон Хорнбостель, Курт Закс // Народные музыкальные инструменты и инструментальная музыка : Сб. статей и материалов : В 2 ч. – Ч. 1. – Москва, 1987.
7. Elschek O. Hudobná veda súčasnosti: Systematika, teória, vývin / Oskár Elschek. – Bratislava, 1984.
8. *Українська фольклористична енциклопедія: у 2 т. Т.1: А – Л* / упорядник М.Дмитренко. – Київ, 2018. – 740 с.
9. *Українська фольклористична енциклопедія* / голов. ред. Г. Скрипник. – Київ, 2019. – 840 с.

Допоміжні

10. Бут О. Втора як механізм творення ансамблевих форм української традиційної інструментальної музики: Кваліфікац. робота на зд. ст. магістра мистецтвознавства / Олег Бут. – Київ, 2001.
11. Водяний Б.О. Народна інструментальна музика Західного Поділля: Проблема еволюції традиційних форм музикування: Дисертація кандидата мистецтвознавства / Богдан Водяний. – Київ, 1994
12. Ганудельова Н. Традиційні пастуші аерофони Закарпаття (системно-типологічне дослідження): автореферат дисертації... кандидата мистецтвознавства / Надія Ганудельова. – Київ, 2011.
13. Гуменюк А. Українські народні музичні інструменти / Андрій Гуменюк. – К., 1967.
14. Гуменюк А. Українські народні музичні інструменти, інструментальні ансамблі та оркестри / Андрій Гуменюк. – К., 1959.
15. Квитка К. Избранные труды : в 2 т. / Климент Квитка. – Москва, 1973. – Т. 2.
16. Колесса Ф.М. Українські народні музичні інструменти / Філарет Колесса // Колесса Ф.М. Музикознавчі праці. – Київ, 1970. – С.287–288.
17. Лисенко М.В. Народні музичні інструменти на Україні / Микола Лисенко. – Київ, 1955.
18. Лірницькі пісні з Полісся / ред. Ошуркевич О., Рибак Ю. – Рівне, 2002.
19. Мацієвський І. Жанрові угруповання в традиційній українській інструментальній музиці / Ігор Мацієвський. – Львів, 2000.
20. Мацієвський І. Музичні інструменти гуцулів / Ігор Мацієвський. – Вінниця, 2012.
21. Мациевский И. Гуцульские скрипичные композиции: Диссертация кандидата искусствоведения / Игорь Мациевский. – Ленинград, 1970.

- 22.Мациевский И. Народный музыкальный инструмент и методология его исследования. (К насущным проблемам этноинструментоведения) / Игорь Мациевский // Актуальные проблемы современной фольклористики: Сб. статей и материалов / Сост. В.Е.Гусев.– Л., 1980. – С.143–169.
- 23.Мациевский И. Современность и инструментальная музыка бесписьменной традиции / Игорь Мациевский // Современность и фольклор: статьи и материалы / сост. В.Гусев, А.Горковенко. Отв.ред. В.Гусев. – Москва, 1977. – С.76–107.
- 24.Мациевский И В. Формирование системно-этнофонического метода в органологии / Игорь Мациевский // Методы изучения фольклора: Сб. научных трудов / ред. коллегия: В.Гусев (отв.ред.), И.Земцовский, И.Мациевский. – Ленинград, 1983. – С.54–63.
- 25.Народные музыкальные инструменты и инструментальная музыка: Сб. статей и материалов: в 2 ч. – Москва, 1987.
- 26.Нолл В. Інструментальні музичні спеціалісти Східної Європи до колективізації: Економічні норми в контексті селянського суспільства // Родовід, 1995. – №11. – С. 26–42.
- 27.Федун І. Деякі паралелі в традиційній інструментальній музиці Західного Полісся (Україна) і Литви / Ірина Федун // Фольклористичні візії (учні – вчителів І.В.Мацієвському з нагоди 60-річчя): зб. статей і матеріалів. – Тернопіль, 2001. – С. 53–64.
- 28.Федун І. Традиційна інструментальна капела К. Воробця на Бойківщині / Ірина Федун // Традиційна народна музична культура Бойківщини. – Львів, 2003. – С. 74–86.
- 29.Хай М. Музыка Бойківщини / Михайло Хай. – Київ, 2002.
- 30.Хай М. Традиційний інструментарій Полісся (до питання примітиву в музиці) / Михайло Хай // Родовід. – Ч. 16. – С. 104–113.
- 31.Хоткевич Г. Музичні інструменти українського народу : Друга редакція / Гнат Хоткевич. – Харків, 2013.
- 32.Черкаський Л. Українські народні музичні інструменти / Леонід Черкаський. – К., 2003.
- 33.Шостакович В. Народні музичні інструменти Закарпаття / Віктор Шостакович. – Ужгород, 1986.
- 34.Шостакович В. Цінності, що виходять за межі часу: Інструментальне музикування на Закарпатті / Віктор Шостакович. – Ужгород, 2014.
- 35.Українські народні думи : у 5 т. Т. 2 : Думи XVI–XVII століть / [голов. ред. Г. Скрипник] ; ІМФЕ ім. М. Т. Рильського НАН України. Київ, 2019. 642 с.+ X іл.
- 36.Яремко Б. Бойківська сопілкова музика / Богдан Яремко. – Львів, 1998.
- 37.Яремко Б.І. Роль исполнительства в формировании музыкальной традиции (на материале украинской сопилковой музыки Прикарпатья): Диссертация кандидата искусствоведения / Богдан Яремко. – Санкт-Петербург, 1993.
- 38.Яремко Б. Сопілкова музика гуцулів / Богдан Яремко. – Львів, 2014.

39. Яремко Б. Уторопські сопілкові імпровізації / Богдан Яремко. – Рівне, 1997.
40. Ярмола В. “Крутак” – локальний інструментально-танцевальний жанр в фольклорній традиції западного Полісся: матеріали к изучению // Tradicija ir dabartis. Klaipėda, 2018. P. 189–214.
41. Ярмола В. Ергологія сопілкових інструментів західноукраїнського Полісся // Етномузика. – Львів, 2018. – Ч. 14. С.104-132.
42. Ярмола В. Мандрівні музиканти Західного Полісся : штрихи до портрета лірника Івана Власюка // Етномузика. – Львів, 2019. – Ч. 15. С.83-112.
43. Ярмола В. Скрипкова традиція Рівненсько-Волинського Полісся / Вікторія Ярмола. – Львів, 2014.
44. Bakan M. B. Demystifying and Classifying Electronic Music Instruments / Michael B. Bakan, Wanda Bryant, Guangming Li, David Martinelli, Kathryn Vaughn // Selected Reports in Ethnomusicology. – Vol. VIII: Issues in Organology. – Los Angeles, 1990. – P. 37–64.
45. Dahlig E. Ludowe instrumenty skrzypcowe w Polsce / Eva Dahlig. – Warszawa, 2001.
46. Dahlig P. Ludowa praktyka muzyczna w komentarzach i opiniach wykonawców w Polsce / Piotr Dahlig. – Warszawa, 1993.
47. Elschek O. Slovenské ľudové píšťaly a ďalšie aerofóny / Oskár Elschek. – Bratislava, 1991.
48. Harasymczuk R. Tańce huculskie / Roman Harasymczuk. – Lwów, 1939.
49. Kondracki M. Muzyka Huculszczyzny / Michal Kondracki // Muzyka Polska. – Warszawa, 1935.
50. Sachs C. The History of Musical Instruments. – New York, 1940.

Інформаційні ресурси в Інтернеті.

51. <http://conservatory.lviv.ua/kafedry/kafedra-muzychnoji-folklorystyky-etnomuzykoloheji/publikatsiji/vydannya-pndlme/pryzhyttjevi-pratsi-klymenta-kvitky/>
52. <http://ethnomusic.com.ua/>
53. <http://ethnomusicology.com.ua/>
54. <http://www.mimo-international.com/documents/Hornbostel%20Sachs.pdf>
55. <https://www.oxfordbibliographies.com/view/document/obo-9780199757824/obo-9780199757824-0159.xml>
56. http://conservatory.lviv.ua/wp-content/uploads/2017/04/cimp10_3_macievskyj.pdf
57. http://old.kultart.lnu.edu.ua/Visnyk_Cult-Arts/2012_12/11.pdf
58. https://savchook.com/wp-content/uploads/2017/12/zmist_h.pdf